

Asia: VN/11304/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tero Saarinen Company (Into liikkeessä ry) pitää lahjoitusvähennyksen laajentamisen tavoitteita kannatettavina. Kannusteet yksityishenkilöiden ja yhteisöjen rahalahjoitusten lisäämiseen lakiesityksessä määriteltyihin kohteisiin ovat tärkeitä. Toimintaympäristön muutokset ja julkisen talouden näkymät aiheuttavat merkittäviä haasteita näiden alojen julkiselle rahoitukselle Suomessa. Julkisen rahoituksen rinnalla yksityiset lahjoitukset ovat yksi keino rahoituspohjan monipuolistamisessa ja Suomessa tuotetun taiteen ja kulttuurin elinvoiman vahvistamisessa. Voittoa tavoittelematon taide- ja kulttuuritoiminta on myös merkittävä luovan talouden ala, johon tehdyillä panostuksilla on paljon myönteisiä hyvinvointi- ja työllisyysvaikutuksia.

Yksityisillä rahalahjoituksilla on Euroopassakin pitkät perinteet. Myös Suomessa korkeakoulujen varainhankinta aktivoitui viime vuosikymmenellä toteutetuissa valtion pääomittamisissa, joissa valtion vastinrahoitus kytkettiin yksityisiin rahalahjoituksiin. Valtion kannusteilla lahjoittajiksi saatiin mukaan myös kokonaan uusia tahoja.

Tässä lakiluonnoksessa luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennyksen verovelvolliskohtaiset enimmäismäärät eroaisivat merkittävästi yliopistolle, korkeakoululle tai yliopistorahastolle annettujen lahjoitusten sekä yhdistykselle tai säätiölle tiedettä, taidetta, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen annettujen lahjoitusten välillä. Yliopistolle, korkeakoululle tai yliopistorahastolle tehtyjen lahjoitusten osalta enimmäismäärä on 50 000 euroa, mutta yhdistyksille tai säätiöille tehtyjen lahjoitusten osalta 5 000 euroa. Esityksen perusteluista ei käy ilmi, mihin tämä ero perustuu. Ehdotettu 5 000 euron enimmäismäärä ei kannusta yksityishenkilöitä suurten kertalahjoitusten tekemiseen eikä siten tule tehostamaan järjestöjen mahdollisuuksia hankkia lisää yksityistä rahoitusta. Mikäli lakiesitys toteutuisi esitetyssä muodossaan, tulisi sen vaikutus jäämään

kosmeettiseksi. Siksi Into liikkeessä ry esittää, että enimmäismäärää nostettaisiin myös yhdistyksille tai säätiöille tehtyjen lahjoitusten osalta 50 000 euroon.

Toinen keskeinen haaste lakiesitysluonnoksessa liittyy esitettyyn moninkertaiseen lupamenettelyyn. Rahankeräyslupan hakeminen ja ylläpitäminen toisi täysin turhaa ja määrältään mittavaa hallinnollista työtä paitsi hakijoille myös poliisihallinnolle: sen lupayksikkö on ollut jo pitkään ruuhkautunut ja hakemusten käsittelyaika on jo nykyisellään 5–7 kuukautta. Mikäli esitys menisi tällaisenaan läpi, lupahakemusten määrä monin- (jopa kymmen-)kertaistuisi ja kaikkien toimijoiden varainkeruu vaikeutuisi entisestään, samalla kun lupayksikön resursseja, henkilöstöä ja asiantuntemusta pitäisi lisätä merkittävästi nykyisestä.

Into liikkeessä ry esittää, että rahankeräyslupaa ei tulisi edellyttää yleishyödyllisiltä verohallinnon lahjoituskohteiksi nimeämiltä toimijoilta, tai vaihtoehtoisesti keräyslupa tulisi myöntää automaattisesti niiden varsinaiseen toimintaan ilman erillistä lupamenettelyä. Erityisen turhalta erillisen rahankeräyslupan edellyttäminen tuntuu, mikäli keräykset eivät kohdistu suoraan ns. laajaan yleisöön. Esimerkiksi säännöllistä, lakiin perustuvaa julkista tukea saavien yleishyödyllisten yhdistysten ja säätiöiden varsinainen toiminta täyttää joka tapauksessa lain edellyttämät kriteerit ja niiden toimintaa valvotaan. Perusteita moninkertaiselle lupamenettelylle on vaikea löytää.

Myös rahankeräyslaki itsessään on vanhentunut ja sitä tulisi uudistaa tahattomien rikkeiden ennaltaehkäisemiseksi ja lupien saamisen nopeuttamiseksi – tilanteessa, jossa julkinen rahoitus ei yksin pysty turvaamaan lakiesityksen kohteena olevien alojen toimintaa Suomessa.

Autio Iiris

Into liikkeessä ry - Tero Saarinen Company